

Welke *Metopina*-soort schuilt onder *Drepanophora Braueri* Strobl 1880?

(Diptera, Phoridae)

door

H. SCHMITZ S.J.

(Tweehonderdste bijdrage tot de kennis der Phoridae)

In een artikel, getiteld: „Ueber eine mehrfach benannte und beschriebene Art der Phoriden” (1887, Wien. entomol. Ztg. 6: 288) beweert v. RÖDER, dat *Drepanophora Braueri* Strobl 1880 (XIV. Programm Obergymnasium Seitenstetten, p. 40) evenals *Leptophora perpusilla* Six 1878 (Tijdschr. v. Ent. 21: 186) en *Phora oligoneura* Mik 1867 (Verhandl. zool.-bot. Ges. Wien 17: 414) niets anders zouden zijn dan *Metopina galeata* Hal. 1833 (*Phora*). Inderdaad zijn de genera *Leptophora* en *Drepanophora* synonyma van *Metopina* Macq. 1835. Maar of ook de vier genoemde soorten identiek zijn, heeft v. RÖDER niet voldoende onderzocht. Exemplaren van *Drepanophora Braueri* en *perpusilla* Six schijnt hij niet eens gezien te hebben.

Thans ben ik, dank zij de vriendelijke bemiddeling van Dr H. FRANZ te Admont, in de gelegenheid geweest om *Dr. Braueri* te bestuderen. Ik ontving een speld uit de collectie-STROBL met ♂ en ♀, waaraan een groen etiket van de hand van STROBL: „*Leptophora oligoneura* Mk.” (dit in Latijnse letters, het volgende in Gabelsberger stenographie, waarvan het begin niet te ontcijferen is:) „... fläche Ufergebüsch 15/5 ♂ ♀”. Naast deze speld steekt in de coll. STROBL, volgens mededeling van Dr FRANZ, een groen briefje met de woorden in gewoon schrift: „*Drepanophora Braueri*, Seitenstetten ♂ ♀”, waarop weer precies dezelfde stenographische tekens volgen. Bovendien gaan aan dit briefje de volgende twee genus-etiquetten vooraf: *Leptophora* Mik, *Drepanophora* Strobl. Er kan dus, ook volgens het oordeel van Dr FRANZ, geen twijfel bestaan of het paartje aan de speld zijn de typen van *Drepanophora Braueri*. Vermoedelijk heeft het briefje, dat nu naast de speld steekt, oorspronkelijk aan de speld gezeten en is later door STROBL vervangen door het etiket, dat thans aan de speld wordt aangetroffen: *Leptophora oligoneura* Mk. Ik denk, dat dit geschied is onder de invloed van het artikel van v. RÖDER. Merkwaardig is hierbij, dat STROBL de combinatie bezigt van de genusnaam *Leptophora* (Six) en de species-aanduiding *oligoneura* (Mik). Men zou hieruit kunnen afleiden, dat hij uit de critiek van v. RÖDER wel is waar de overtuiging geput heeft, dat *Leptophora perpusilla* Six, *Phora oligoneura* Mik en *Drepanophora Braueri* een en dezelfde soort zijn, maar niet, dat ook *Metopina galeata* Hal. deze soort vertegenwoordigt. Er staat evenwel in de collectie-STROBL op dezelfde hoogte achter de speld met *Leptophora oligoneura* nog een ♀ met etiket „*Metopina galeata* Ronda” en verder 2 ♂ ♂ „*Metopina galeata*” van Kairo. Het lijkt derhalve, alsof STROBL tenslotte toch alle exemplaren van zijn collectie tot *Metopina galeata* Hal. gerekend heeft.

Van de 2 exemplaren op de speld is het ♀ zonder twijfel *Metopina cuneata* Schmitz 1924 (Natuurh. Maandbl. 13: 142, fig. H), een van *galeata* Hal. verschillende en gemakkelijk te herkennen soort. Het ♂ is zeer waarschijnlijk ook *cuneata*. Waar STROBL geen holotype bepaald

heeft, maak ik het ♀ tot lectospecietypus en trek *cuneata* in als synonym van *Metopina Braueri* Strobl.

Is *Braueri* nu inderdaad de oudste naam van de daarvoor vastgelegde soort? Dit hangt ervan af, wat *Leptophora perpusilla* en *Phora oligoneura* de facto is. De beschrijvingen zijn te onvolledig om dit uit te maken, alleen de typen kunnen uitsluitel geven. Of die van *perpusilla* Six nog bestaan, kon ik tot nu toe niet achterhalen. In Dr W. HORN „Ueber den Verbleib der entomologischen Sammlungen der Welt“ Berlijn 1926, komt SIX niet voor, en Prof. DE MEIJERE, die ik raadpleegde, achtte de *perpusilla*-typen voor waarschijnlijk verloren. En nadat gebleken was, dat voor de meest gewone der in Nederland, speciaal in Holland, voorkomende *Metopina*-soorten nog geen naam bestond, raadde hij mij aan, daarvoor de naam *perpusilla* Six te gebruiken. Daartoe ben ik dan ook in 1940 (Natuurh. Maandbl. 29: 119) overgegaan met de woorden: „Für die Art, die wir bisher [irrtümlich] unter *M. galeata* Hal. verstanden haben, brauche ich den Namen *perpusilla* Six, der sich so gut wie sicher auf diese Art bezieht, wenn es auch nicht absolut feststeht, ob er der älteste für sie verfügbare Name ist“. Zoals de heer J. E. COLLIN mij later mededeelde, was dit door Opinion 126 gerechtvaardigd, doch zou volgens deze Opinion de soort niet „*perpusilla* Six“, maar „*perpusilla* Schmitz ex Six“ moeten heten en pas van 1940 dateren, voor wat de prioriteit betreft.

Aangaande *Metopina oligoneura* (Mik) 1867, is het volstrekt niet uitgesloten en zelfs waarschijnlijk, dat dit een oudere naam is voor *Braueri* Strobl 1880. Want *Braueri* is in verscheiden streken van Oostenrijk en met name rond Wenen, waar MIK verzamelde, zeer algemeen. Ik trof haar aldaar in 1942—1946 veel vaker aan dan welke andere *Metopina*-soort ook. Maar de typen van *oligoneura* Mik, die in het Natuurhist. Museum van Wenen zouden moeten zijn, kon ik daar niet vinden, ook zij zijn derhalve als verloren te beschouwen. Voor de nomenclatuur is het geval dus schijnbaar hetzelfde als bij *perpusilla* Six, maar er is één belangrijk verschil: voor de in Nederland meest voorkomende soort komt geen andere naam in aanmerking dan *perpusilla*; van de in Oostenrijk meest gewone soort daarentegen — de twijfelachtige *oligoneura* Mik 1867 — staat het vast, dat STROBL haar in 1880 *Braueri* noemde. Men zal dus wel verplicht zijn het zekere boven het onzekere te verkiezen en aan de naam *Metopina Braueri* vooralsnog de voorkeur te geven.

Summary

The author saw the types of *Drepanophora Braueri* Strobl 1880 (Diptera, Phoridae) and could establish their identity with *Metopina cuneata* Schmitz 1924, so that *cuneata* falls as a synonym of *Braueri*. It is possible that the latter name is a synonym of *Metopina oligoneura* (Mik) 1867, but the types which should be in the Naturhist. Museum of Vienna, cannot be traced. As it is certain that the commonest Austrian species was named *Braueri* by STROBL in 1880, the best solution seems to be to give preference to this name and to consider MIK's name of 1867 a nomen dubium.

Bad Godesberg (Westdeutschland), Alosiuskolleg, Elisabethstrasse 18, April 1950.